
Klok, vond og viktig

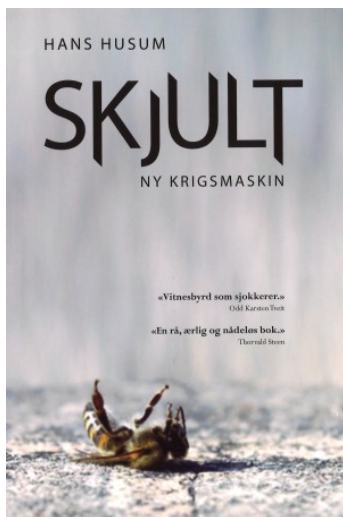

ANMELDELSER

MARGIT STEINHOLT

Overlege, Helgelandssykehuset
Sandnessjøen

Hans Husum

Skjult – ny krigsmaskin

223 s, ill. Larvik: Forlaget Rødt, 2018. Pris NOK 340

ISBN 978-82-8349-017-6

Kollega Hans Husum har arbeidet med krigskirurgi og traumer i over 40 år. *Skjult – ny krigsmaskin* er antakelig det nærmeste man kommer memoarene hans, men dette er absolutt ingen biografi eller minnebok i tradisjonell forstand.

Husum er ikke den som stiller i prateprogram og på frokost-tv etter hjemkomst fra fjerne strøk. I stedet har han utrettelig oppsøkt de mest utilgjengelige kriger og konflikter. Alltid med solidariteten for de svakeste som ledestjerne, og alltid på jakt etter å viderføre sin kunnskap til de som blir igjen når han og andre vestlige forlater dem og drar heim. *Skjult* er Husums oppsummering av årene blant skadde og døende i

Afghanistan, Libanon, Kambodsja og andre krigssoner. Boken består av hans egne betraktninger, illustrerte intervjuer med sivilbefolkningen i krigsområder, men også samtaler med aktivister og kolleger som har vært ute i felten lenge. Til sammen utgjør det et rystende budskap. Kynismen i moderne krigføring er brutalt framstilt. Våpenindustrien synes å være uten moral eller etikk. Nammo, vår egen våpenprodusent og hovedsponsor for landslaget i hopp for damer, er den fortrukne ammunisjonen for snikskyttere fra de fleste armeer. Det er det nok få nordmenn som vet.

Skjult har en engelsk utgave med tittelen *Stealth*, som beskriver bokas innhold bedre. *Stealth* er teknologien som gjør at fly, droner og annet krigsmateriell er usynlige for vanlig overvåkning, men den ødeleggende effekten er like stor. Fienden er ikke lenger synlig, og hvordan kan vi da beskytte oss? Det er hovedspørsmålet i boka.

Skjult er ei bok som kan leses på tvers og på langs. En liten mygg i margin viser vei, og jeg hadde stort utbytte av å jakte på myggen for å kunne følge budskapet og Husums tankesprang.

Da jeg skulle skrive anmeldelsen av denne boka, leste jeg samtidig et intervju med Heidi Bjerkan som nettopp hadde fått en av de ettertraktede Michelin-stjernene. Restauranteieren hadde et udramatisk forhold til utmerkelsen, men uttalte at «Hvis du ikke vil gjøre verden bedre, kan du like gjerne legge deg ned og dø med en gang ...» Hans Husum har hatt samme filosofi gjennom et langt liv blant de som kjenner undertrykkelsen og krigen direkte på kroppen. Det skinner tydelig gjennom i hele teksten. Spesielt gjør historiene om barna sterkt inntrykk på meg.

Er du ute etter lettfordøyelig litteratur, er *Skjult – ny krigsmaskin* definitivt ikke boka for deg. Ønsker du å bli klokere, om enn mer desillusjonert, grip den med begge hender. Du må kanskje lese den stykkevis og delt for å orke, men gjør det. Så får du underveis vurdere om du bidrar til at verden går i riktig retning.

Publisert: 27. mai 2019. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.19.0206

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 21. juli 2026.